

КАНТРОЛЬ НАД СІЛАВІКАМІ

АДСЛУЖЫЎ?
НА ПЕНСІЮ!

СТАР. 5

ТУТ ЦЯПЕР

СТАР. 6

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗА ІНТЭРНЭТ ВОЗЬМУЦЦА ПА-ДАРОСЛАМУ

Напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў, мяркуючы па ўсім, за віртуальную прастору вырашылі ўзяцца ўсур'ёз і надоўга.

ПРАГНОЗЫ

СПРАЎДЖВАЮЦЦА

У мінулым нумары кандыдат філасофскіх наўук **Генадзь Ласевіч** так пракаментаваў прызначэнне новага міністра інфармацыі: "Трэба памятаць, што прэзідэнцкая кампанія ў нашай краіне фактычна пачалася. Таму нездарма Алегу Праляскоўскуму быў аказаны такі "высокі давер". Я абсалютна перакананы, што ён гэты давер апраўдае".

Не праішло і тыдня, як у распараджэнне газеты "**Наша ніва**" патрапіў праект Указа "Аб мерах па ўдакладненні выкарыстання нацыянальнага сегмента глабальнай камп'ютарнай сеткі Інтэрнэт". Згодна з ім кантроль над рэсурсамі Інтэрнэта ў Беларусі павінен ажыццяўляцца ў парадку, вызначаным Саветам Міністраў па ўзгадненні са спецыяльной службай — Аперату́на-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі Лукашэнкі (ААЦ).

Чыста тэхнічна змясціць ў нас інтэрнэт-прастору "пад замком" не так ужо і цяжка

Вельмі дарэчы будзе нагадаць, што Алег Праляскоўскі да свайго новага прызначэння ўзначальваў Інфармацыйна-аналітычны цэнтр пры прэзідэнцкай адміністрацыі. Можна ва ўсім гэтым убачыць простое супадзенне, але, як паказваюць апошнія 15 гадоў,

у беларускай інфармацыйнай прасторы ТАКІЯ супадзенне немагчымы.

БЫЛА Б НАГОДА

Палітолаг **Алег Грываляў** у размове з карэсандрэнтам "Тут цяпер" цалкам пагадзіўся з такім пунктамі глядзання: "Пакуль да канца не вядома, ці дадуць у поўнай меры ход гэтаму дакументу, які рэальна абмяжоўвае свабоду віртуальнай прасторы. Але тое, што прызначэнне Праляскоўскага і з'яўленне такога ўказа абсалютна супалі па часе — невыпадкова. На Інтэрнэт улады ўжо даўно няроўна дыхаюць. І патрэбна была толькі нагода (прэзідэнцкая выбараў) і адпаведны праваднік-выканаўца (новы міністр інфармацыі), каб правесці ў жыццё абмежаванне "расперазаўшыхся" на "розных дэструктыўных сайтах".

Заканчэнне на стар. 3

БЕЛАРУСЬ – ІЗРАІЛЬ

ЗБЛІЖЭННЕ
ПАСЛЯ
СКАНДАЛАУ

16.12-22.12.2009 г.

ЮБІЛЕЙ

15 снежня члену-карэспандэнту Акадэміі науک, прафесару, першаму кірауніку незалежнай Беларусі споўнілася 75 гадоў.

СТАНІСЛАВУ ШУШКЕВІЧУ – 75 ГАДОЎ

Ён атрымлівае пенсію, эквівалентную аднаму еўра, таму часта адгугаецца на запрашэнні замежных універсітэтаў выступіць з лекцыямі.

У гэтыя дні Шушкевіча запрасіў універсітэт у Атланце (ЗША). Юбіляр сказаў Радыё Свабода, што ён лічыць сваім галоўным дасягненнем у науцы і палітыцы:

— Галоўнае дасягненне ў науцы: падрыхтавана даволі шмат вучняў, яны сталі самастойнымі, пайшлі і ідуць далей. І я ўжо магу толькі дзівіцца, як ім шчасціць і якія ў іх дасягненні.

У палітыцы, калі ацэньваць сённяшні момант, я думаю, галоўнае тое, што я зрабіў ўсё, каб падпісаць усе дакументы (і яны былі ратыфікаваны Вярхоўным Саветам) аб вывадзе ядзернай зброі з тэрыторыі Беларусі. Таму што мой народ, беларускі народ, быў закладнікам. І калі б быў нейкі канфлікт, трэба было бы знішчаць увесь мой народ, таму што трэба было бы знішчаць Беларусь як сковішча наймагутнейшых ядзерных узбраенні — і тактычных, і асабліва стратэгічных. Таму тое, што ядзернае ўзбраенне было выведзена з тэрыторыі Беларусі, я лічу сваім галоўным дасягненнем.

ЦІ ВЫЙГРАЕ БЕЛАРУСЬ У ЦЯПЕРАШНІХ СТАСУНКАХ З РАСІЯЙ?

У ТЭМУ

Віцэ-прем'ер урада Беларусі Уладзімір Сямашка паведаміў, што ў бліжэйшы час адбудзеца прыватызацыя комплексу "Нафтан-Палімір" з удзелам расійскіх кампаній.

Праўда, пры гэтым у 2010 годзе цэны на газ для Беларусі захаваюцца на ўзоруні гэтага года. Крыніцы ў дэлегацыях паведамляюць, што расійскі бок настойваў на павелічэнні, але ў выніку пагадзіліся на кампраміс, бо беларускі бок наогул запатрабаваў знізіць цэны.

Пайшла Москва наустрач Мінску і па пытанні схемы паставак нафтапрадуктаў (у тым ліку і мытных пошлін). У дэталях сутнасць дамоўленасцей, мяркуючы па ўсім, бакі раскрыюць пазней. Але, па словах Мядзведзева, прынятыя рашэнні "як мінімум не створаць цяжкасцей нашым беларускім партнёрам, і ў той жа час зробяць наша супрацоўніцтва ў гэтай галіне больш сучасным".

АЛЯКСАНДР КЛАСКОЎСКИ, АНАЛІТЫК:

"ПРАЦЯГВАЕМ СЯДЗЕЦЬ НА ЭНЕРГЕТЫЧНЫМ НАРКОТЫКУ".

Улада, сапраўды, добра з'ездзіла ў Москву і вытаргавала там, якраз пад выбары, цэлы меж усялякіх зніжак і льгот. Беларускія вярхі заўсёды дзейнічаюць сітуацыіна і не грузяць сябе развагамі пра далёкую перспектыву. Дамінуне думка "як-небудзь выкруцімся". І, як ні дзіўна, выкручаюцца пятнащацца гадоў.

Іншая рэч, што мы сёння не ведаем, якой цаной выбіты гэтыя зніжкі. Ёсць толькі фрагментарная інфармацыя, і яна спараджае пэўную трывогу. Прыватызацыя — гэта добра, аднак над намі навісае імперыя, і ўсё можа павярнуцца праста паступовым паглынаннем Расіяй (калі прыняць да ўвагі замашкі тантэйшага каліту). И мытны саюз таксама выглядае нічым іншым, як саступак беларускай улады.

Калі падсумоўваець, то ўлада атрымала грант пад чарговую "элегантную" перамогу, але потым могуць быць непрыемныя наступствы. У тым сэнсе, што спрацуе пастка мытнага саюза, які ў складніце стасункі з Еўропай і перспектывы ўваходжання ў Сусветную гандлёвую арганізацыю (СГА). Мы праягваем сядзець на энергетычным расійскім наркотыку, які павялічвае тэхналагічнае адставанне Беларусі.

ІНЕСА ЛУКАШУК, ЭКАНАМІСТ:

"НАМ СВЕЦІЦЬ ВІЗАНТЫЯ".

У кароткатэрміновай перспектыве Беларусь выйграе, але ў доўгатэрміновай — не. Беларускі "цуд" будзе праягвацца, з'ядаць грошикі нашых дзетак, якія пасля будуць за гэты "цуд" расплачвацца. Гэта як у сям'і алкаголікаў: давайце шубу прададзім, вып'ем, закусім, пасля прыйдзе чарга тэлевізара. Беларусь вісіць на дроце і думае, у які бок ёй зваліцца — да Еўропы ці

да Расіі. Сказаць, што з гэтым мытным саюзам яна канчаткова трапляе ў Расію... Не, гэтага няма. Але ж яна аддаляеца ад Еўрасаюза. Дарэчы, там краіны-ўдзельніцы маюць адноўлькавыя галасы. А вось сказаць, што Беларусь і Расія раўнапраўныя, нельга. Галоўная бяда такога шляху — траплянне ў Візантый. Памерці з голаду нам там не дадуць, але ў Беларусі акрамя геаграфічнага становішча і дарожнай інфраструктуры (не найлепшай у свеце) няма нічога. Банкі, бізнес-структурны — усё ў пачатковым стане. Тому цяперашнія стасункі з Расіяй не на карысць будучай Беларусі.

СЯРГЕЙ НІКАЛЮК, ПАЛІТОЛАГ:

"БЕЛАРУСЬ МОЖА ДАЛУЧЫЦЦА ДА КРАІН СЫРАВІННАГА ПРАКЛЁНУ".

Інтарэсы Лукашэнкі і інтарэсы Беларусі — гэта не адно і тое ж. У нейкія моманты яны могуць супадаць. Калі Лукашэнка прымае нейкое рашэнне, гэта значыць, што выйграць спадзяеца найперш ён. Але мне здаецца, што галоўны выйгрыш ён бачыць не ў рашэннях, звязаных з мытнай прасторай. Ён спадзяеца на адзінную эканамічную прастору, якая не прадугледжвае ніякіх пошлін. Ужо толькі дзеля гэтага ён робіць падобныя крокі. Аўтамабілі — гэта дробязі. Ягоная мадэль пры нармальных цэнах на энерганосбіты існаваць не можа. Мытны саюз — крок да расійскіх цэн на газ і нафту. Калі яны будуць таннэйшымі, хіба гэта пройгрыш? Але шлях Беларусі, нармальная стратэгія яе развіцця — гэта шлях у Еўропу. І сёняшнія рашэнні такі шлях будуць затрымліваць. Ёсьць такое паняцце, як сыравінны праклён. У краінах, якія маюць сырэвіну, больш нічога не развіваецца. Выключэннем з'яўляеца Нарвегія, бо нафту там знайшлі ўжо пасля ўсталявання дэмакратыі. І калі здарыцца цуд, і мы "прысмокчамся" да расійскіх энергетычных краініц, то станем сябрам клуба сырэвіннага праклёну. А для рэжыму нафтавы праклён — гэта тое, што доктар прапісаў. І тут інтарэсы беларускага грамадства і ўлады разыдуцца цалкам.

УЛАДЗІМІР КАРАГІН, СТАРШЫНЯ ПРЕЗІДЫУМА РЭСПУБЛІКАНСКАЙ КАНФЕДЕРАЦЫІ ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА:

"БЯДА НЕ Ў РАСІІ, А Ў ГІНАРАВАННІ БЕЛАРУСКІХ СУБ'ЕКТАЎ ГАСПАДАРАННЯ".

Не ў тым сэнсе, што з Расіяй ці яшчэ з кім. Беларусі трэба развівацца, ствараць нармальныя ўмовы для бізнесу з улікам беларускіх інтарэсаў. А то фарміруеца мытны саюз, расійскія алігархі за зачыненымі дзвярымі аблікаркоўваюць памеры мытных ставак, казахі аблікаркоўваюць, а беларускім бізнесменам не паказалі нават праекты гэтых мытных ставак. І ў такіх умовах мы, безумоўна, будзем праяграваць заўжды. Пара нашым чыноўнікам, якія ўдзельнічаюць у працоўных групах нейкіх міжнародных аўяднанняў, у першую чаргу пытатца ў канкрэтных суб'ектаў беларускага бізнесу, ці дапамогуць ім тая ці іншыя праекты нарматыўных актаў утрымаць канкурэнтадольнасць сваіх кампаній. А прадаваць ці не прадаваць "Нафтан" — права ўрада. Ягоная кіраўнікі будуць несці адказнасць перад гісторыяй і перад народам.

А ці патрэбны нам, па вялікаму рахунку, такія донары?

ЗА ІНТЭРНЭТ ВОЗЬМУЦЦА ПА-ДАРОСЛАМУ

Заканчэнне.

Пачатак на стар. 1

Калі выбары адбудуцца, Праваскоўскага можна будзе і паказальна зняць з пасады, як гэта зрабілі, напрыклад, з небезвядомым Юрыем Сіваковым, якому таксама давалі больш чым далікатныя даручэнні (Ю.Сівакова ЕС абвінавачваў у дачыненні да знікнення вядомых палітыкаў, бізнесмена і журналіста. — **В.А.**)."

Калі браць пад увагу чиста тэхнічны бок справы "ўліку і кантролю" нэт-прасторы краіны, то тут увогуле няма ніякіх проблем.

Так лічыць IT-спецыяліст **Iгар С.**, які па зразумелых прычынах пажадаў застацца невядомым: "Я чую, што для

Для жыхароў Слуцка — не-вялікага гарадка, што на Міншчыне, стала сапраўднай нечаканасцю і выклікала здзілленне распаўсюджаная дзяржавнымі інтэрнэт-рэсурсамі (beta.by, minsk-region.gov.by, slutsk-region.gov.by) інфармацыя аб tym, што новы будынак Слуцкага кансервава-га завода пабудаваны.

І ледзь не на днях пачнеца мантаж лінii разліву сокаў ва ўпакоўку тэтра-пак.

Мясцовыя інтэрнэт-форумы адрэагавалі на гэтую навіну імгненнем і востра. "Такія наўіны выклікаюць, па меншай меры, здзілленне. Нібы іх аўтары не жывуць у Слуцку. Падняліся бы з крэсла ды на свае вочы пабачылі б, што там адбываецца. Якія новы будынак? Як можна так нахабна і адкрыта хлусці людзям? Каму патрэбны гэты пыл у очы, гэтыя бравыя справаздачы ў стылі КПСС? Падобна на тое, што ў кагосьці праблемы з адэватнасцю. Ці, можа, уся наша мясцовая рэальнасць такая — не вер глазам сваім? Няўжо і аб усім іншым наша прэса дазваляе пісаць у такім стылі? Я падаразу, што так!" — такі каментар да наўіны пакінуў на форуме мясцовы жыхар, які падпісаўся як *segundo*.

Каб не трапіць у лік тых прадстаўнікоў масмедиі, якія будуюць "казачныя замкі", пат-

гэтых мэт у свой час закупілі спецыяльнае кітайскае абсталяванне, каб фільтраваць усе без выключэння сайты на тэрыторыі краіны з рознымі даменнымі зонамі. Але, на маю думку, цяпер і нейкага звышардыннага абсталявання не трэба, каб ажыццяўляць гэты контроль. Успомніце хаца б, як "вырубалі" асобныя незалежныя рэсурсы падчас прэзідэнцкай кампаніі-2006, і ўсё адразу стане зразумела".

ПА "ВЫШЭЙШЫХ"

МЕРКАВАННЯХ

Ну, пакуль яшчэ не ўсё ясна з падпрадкаваннем віртуальнай прасторы прэзідэнцкай адміністрацыі ці Савету Міністраў. Але РЭЛЬНЫ

трывожны званок ужо, можна лічыць, прагучай. І няма сур'ёзных падстаў для таго, каб гаварыць, што, мажліва, у чарговы раз кантроль за нэтом перанясяць на пасля.

Самае цікаве, што заўзятары гэтага праекта ўказа пры абліжэнні дзеяніасці якога-небудзь інтэрнэт-рэсурсу вырашылі не зацыклівацца выключна на нейкіх "вышэйших" меркаваннях кампетэнтных органаў, а прапануюць абліжэнні даступ карыстальнікам да якога-небудзь інтэрнэт-рэсурсу "па просьбах грамадзян", нездаволеных яго працай.

Маўляю, мы тут ні пры чым, гэтага "хоча ўсё прагрэсіруе беларускае грамадства".

Алег Праваскоўскі на сваім месцы

Перыйяд жадання і памкнення "усяго прагрэсіўнага чалавецтва", або грамадства мы ўжо праходзілі і ведаем яму цану.

ВІКТАР АЛЯШКЕВІЧ

ХТО БУДУЕ ПАВЕТРАНЫЯ ЗАМКІ?

рабуецца няшмат: сапраўды ўстаць з крэсла і адправіцца на месца будаўніцтва, дзе, паводле паведамленні пе-ралічных інтэрнэт-рэсурсаў, павінен ужо красавацца новы будынак завода, — на плошчы паміж Слуцкім аўтобусным паркам № 2 і Слуцкім мясакамбінатам. Убачаны здалёк каркас з металаканструкцыі ніяк не паходзіць на завершанае будаўніцтва прадпрыемства.

Пустая будгляцоўка таксама не пакідала надзея, што будынак будзе пабудаваны ў бліжэйшы час... На самім ААТ «Слуцкі кансервавы завод» (з просьбай не пазначаць канкрэтнай крыніцы інфармацыі) паведамлі, што з-за адсутніці фінансавых сродкаў будаўніцтва новага вытворчага будынка завода прыпынена. «Сітуацыя з будаўніцтвам складаная, — удачліні на прадпрыемстве. — Нам даўно абяцаюць неабходнае фінансаванне, але да гэтага часу абяцаных прашай мы не атрымалі. Ня-

Вось што пакуль уяўляе сабой кансервавы завод

даўна на працяг будаўніцтва перавялі 300 млн рублёў, аднак іх хапіла толькі на тое, каб разлічыцца з падрадчыкамі, якія авансам працягвалі будаўнічыя работы. Калі ж сродкі нам будуць выдзелены ў поўным аб'ёме, пакуль невядома. Пра тое, што завод у студзені — лютым 2010 года, як паведамляюць некаторыя выданні, зможа наладзіць разліў сокаў ва ўпакоўку тэтра-пак, гаворка наогул не ідзе, нават калі пачне ажыццяўляцца рэгулярнае фінансаванне. Узвесці будынак і наладзіць лінію за два месяцы немагчыма».

З горкім гумарам суразмоўца распавяйцца, што нядаўна чуў

па радыё рэкламу, якая прапануе беларусам не піць сокі са слоікам, бо гэта — мінулае стагоддзе. «Купляйце сокі ва ўпакоўцы тэтра-пак ад Слуцкага кансервавага завода» — заклікаў бадзёры голас з рэкламы. «Сказаць, што гэта здзіліла, — значыць нічога не сказаць, — распавядае спецыяліст кансервавага завода. — І нехта ж за гэтую рэклamu заплаціц! Нехта ж пусціці вельмі нятанную дэзінфармацыю ў эфір!»

Існуючыя праблемы з фінансаваннем новага будынка кансервавага завода пацвердзілі і ў Слуцкім райвыканкаме: "На працяг будаўніцтва сродкі няма, і ніхто іх Слуцку не выдзяляй, — адзначаюць у райвыканкаме. — Нехта вельмі паспяшаўся выдаць жаданне за рэальнае і запусціць ілжывую інфармацыю, якую дубліруюць некаторыя СMI, нават не правяраючы".

СВЯТЛНА КЛЯНОВІЧ

ДАВЕДКА

Узвядзенне новага будынка ААТ «Слуцкі кансервавы завод» пачалося ў сярэдзіне 2008 года. Першая чарга — лінія па вытворчасці і разліве сокаў ва ўпакоўку тэтра-пак — павінна была пачаць дзеянічаць у канцы верасня 2009 года. Згодна з праектам на будаўніцтва новага завода з рэспубліканскага бюджету планавалася выдаткаваць 65 млрд рублёў. На сённяшні дзень засвоена толькі каля 14,5 млрд рублёў.

Еўрапейскі вяшчальны саюз добра пstryкнуў па носе Аляксандра Лукашэнку, які па старой завядзёнцы спрабуе камандаваць паўсюль, дзе толькі можна. І ўмяшанне кірауніка Беларусі ў справы "Еўрабачання" нечакана скончылася канфузам.

Як вядома, найлепшым вынікам прадстаўнікоў нашай краіны на гэтым конкурсе было 6-е месца Дзмітрыя Калдуна. Усе астатнія праваліліся з большым ці меншым трэскам. Аднак сёлета сітуацыя была гранічна скандальная.

Спачатку прадстаўнікі БТ доўга ўгаворвалі спевака Пятра Ялфімава, які некалькі гадоў адмаўляўся ўдзельнічаць у адборы на "Еўрабачанне". Нарэшце ўламалі. Як высветлілася, на сваю галаву: Ялфімава пачаў дыктаваць бэтэшнай камандзе свае ўмовы. Музыку не падабаўся ані польскі рэжысёр-пастаноўшчык шоу, ані кліп, зроблены ва Украіне.

Публічнае высвяtleнне адносін доўжылася амаль да выхаду на маскоўскую сцэну. Пасля свайго выступу Ялфімав заяўвіў: "Я спел ох...тольно". Шкода толькі, меркаванне гле-дачоў было іншым, і Беларусь зноў не трапіла ў фінал прэстыжнага конкурсу.

Разборкі па выніках "Еўрабачання-2009" ладзіў асабіст Аляксандр Лукашэнка. Папала і Ялфімав, і БТ, і Аляксандру Рыгоравічу... Ціхановічу, на-туральна (саліст знакамітых

КОЛЬКІ МОЖНА ЛАЖАЦЦА НА ЕЎРАБАЧАННІ (І НЕ ТОЛЬКІ)

"Верасоў" кіраваў беларускім адборам і падрыхтоўкай удзельніка ад нашай краіны да музычных спаборніцтваў).

Старые, хлам, собрались вокруг этого, пиарят, а может, і ёщэ і деньги делят, — лямантаў Лукашэнка. І заяўвіў, што збіраецца цалкам змяніць падыходы да ўдзелу Беларусі ў "Еўрабачанні" і каманду, якое рыхтуе прадстаўніка нашай краіны.

Фактычна было прынята рашэнне забраць у БТ правы на "Еўрабачанне" і аддаць іх АНТ. Але па-за ўвагай апнулася адна немалаважная акалічнасць.

АНТ распачаў бурную кам-

панію, абвясціўши конкурс на лепшую песню для "Еўрабачання" і паабяцаўши пераможцу 50 тысяч долараў. Паралельна кіраунік гэтага тэлеканала Рыгор Кісель з імп'ятом распавядаў пра ноу-хау: на наступны конкурс паедзе наваствораная група з шасці дзяўчат.

І раптам гэтая "шраціна", што набрала ўжо немаленьку хуткасць, наляцела на сцяну. Справа ў тым, што ўсе правы на "Еўрабачанне" належалі Еўрапейскому вяшчальному саюзу, які дэлегуе магчымасці займацца падрыхтоўкай да конкурсу сваім чальцам. БТ уваходзіць у склад ЕВС, а АНТ — не.

Кісель і К. паспрабавалі тэрмінова ў абыход існуючага парадку далучыцца да гэтай арганізацыі. Аднак тут на прынцып пайшоў ЕВС, які вельмі ласкова папрасіў АНТ пачаць у чарзе. Адначасова было патлумачана, што конкурс песні для "Еўрабачання", які ладзіць гэты канал, незаконны. Неафіцыйна быў нават зроблены намёк пра магчымасць дыскваліфікацыі Беларусі, калі гэтая самадзейнасць не будзе спынена.

У выніку Кісялю давялося заспяваць зусім па-іншаму. Калі раней кіраунік АНТ даволі фанабэрysta паводзіў сябе ў

дачыненні да бэтэшнікаў, то цяпер ягоныя прамовы загучалі зусім іншы: маўляў, неістотна, хто будзе падаваць заяўку і нават трансляваць "Еўрабачанне", галоўнае — годна рэпрэзентаваць краіну. Таму БТ будзе вырашаць тэхнічныя пытанні, а АНТ — непасрэдна вызначаць і рыхтаваць выканануць.

Гэтую праланову на вуліцы Макаёнка сустрэлі даволі холадна. Тым больш што Кісель дадаў да яе чарговую філіпу на адрес канкурэнтаў, заўдышы рытарычнае пытанне: "Колькі можна лажацца на "Еўрабачанні"?".

Відавочна, што калі вышэйшае кірауніцтва прымусіць падначаленых яму каналы дзейнічаць разам, гэта будзе больш падобнае не на супраць, а на супрацтаянне. Іншой непазбежна пачнеца высвяtleнне таго, хто ў хаце гаспадар і "як мы будзем дзяліць нашы грошы?".

Таму ўжо зараз можна прагназаваць, што на "Еўрабачанні-2010" Беларусі наўрадці што свеціць. Дый халера з ім! Аднак гэтая гісторыя чарговы раз засведчыла неадэкватнасць метадаў, якімі кіруе (і кіруеца) цяперашняя ўлада. І праз гэта краіна лажаецца зноўку і зноўку ў самых розных галінах...

ВАЛЯНЦІН СЫЧ

ВЫНІКІ – НІШТО. ІМІДЖ – УСЁ!

Для Шклоўскага раёна знізілі прагнозныя паказчыкі

Блізіцца заканчэнне года. А гэта значыць, што паўсюдна будуць падводзіцца розныя вынікі па розных паказчыках і параметрах. Не чакаючы на гэты контанктавых высноў, планы і паказчыкі дзе-нідзе "карэктуюцца", зразумела, у бок іхніга памяншэння.

Сярод тых, каму шанцуе на Магілёўшчыне, Шклоўскі раён, які лічыцца малой радзімай Аляксандра Лукашэнкі. Кірауніцтва вобласці днімі скарэктавала адпаведным чынам (г.з.н. у бок памяншэння) амаль ці не ўсе паказчыкі ў галіне раённай эканомікі. Такое раешнне гаспадарчы актыў раёна вітаў на адмысловым пашыральным пасядженні райвыканкама, дзе задаволены намеснік

кірауніка раённай адміністрацыі спадар Валерый Гузай радасна абвясціў аб "правільнай і аб'ектыўнай карэकціроўцы нашых планаў і прагнозных паказчыкаў". Вось цяпер у раёна ёсць усе магчымасці, каб "паспяхова з імі справіцца". Зразумела, калі кіраунікі, што прысутнічалі на нарадзе, актыўна зреагуюць на адпаведныя рэкамендацыі ў тым, каб "павялічыць аб'ёмы тавараабароту,

Але ж цяпер у шклоўскага начальнства зусім іншы настрой. Дзяякоўчы карэкціроўцы прагнозных паказчыкаў, якія на пачатку года лічыліся "навукова абрэгнутаванымі", у раёна ёсць шанс яшчэ як мінімум на наступны год захаваць імідж раёна, які "развіваецца трывала і найбольш дынамічна".

СЯРГЕЙ СЕМЯНОВІЧ

СІЛАВІКОЎ ВОЗЬМУЦЬ ПАД КАНТРОЛЬ?

Апошнія заявы генеральнага прокурора Беларусі Рыгора Васілевіча нарабілі многа шуму сярод прадстаўнікоў Міністэрства ўнутраных спраў і прокуратуры.

Генпрокурор Рыгор Васілевіч лічыць неабходным узмацніці кантроль за тым, куды працаўладкоўваюца быўшыя супрацоўнікі праваахоўных органаў пасля звольнення.

«Трэба стварыць камісію пры Адміністрацыі презідэнта, якая б ажыццяўляла кантроль за тым, на якую працу ідуць супрацоўнікі праваахоўных органаў пасля сходу ў адстаўку», — цытуе генпрокурора interfax.by.

Васілевіч адзначыў, што ў яго ўзімкаюць пытанні ў сувязі з тым, «у якія структуры ўладкоўваюца некаторыя быўшыя супрацоўнікі, звольненыя з сістэмы МУС і прокуратуры».

«Карысна, каб у штогадовай дэкларацыі службоўцы падавалі звесткі пра контакты з прыватнымі структурамі, каб гэтыя контакты былі вядомыя і празрыстыя», — пранаваў Рыгор Васілевіч.

ЧЫРВОНАЕ СВЯТЛО ДЭ-ТЭКТЫЎНЫМ АГЕНЦТВАМ

Падпалкоўнік міліцыі, які прасіў не называць сваё імя, кажа, што пасля звольнення з органаў ўнутраных спраў хацеў бы адкрыць прыватнае дэтэктыўнае агенцтва. Але ў Беларусі пакуль зрабіць гэта

амаль немагчыма.

«А попыт быў бы, нават чэрні стаялі б у такое агенцтва! — перакананы суразмоўца «Тут і цяпер». — Можна было бы паралельна з тымі ж праваахоўнымі органамі займацца расследаваннем нейкіх кримінальных спраў. І ім добра, і нам капейчына б ішла. А можна было бы узяць вельмі вузкі напрамак — здрады, напрыклад. І столькі б знайшлося ахвотнікаў прасачыць, дзе і з кім бавіць час твой муж ці жонка!

Альбо вось зусім нядаўна канкрэтны выпадак быў: прыйшла жанчына, нявестка якой тайна вывезла з мяжу дзяцей. І ёй трэба было проста пацвердзіць факт того, што дзеці выехалі з Беларусі і цяпер жывуць у Францыі альбо Італіі. Яна была гатова аплаціць і дарогу туды-назад, і прэміяльныя, і гатэль. А ў нас такой магчымасці не было. І прыватных дэтэктыўных агенцтваў няма...

Я лічу нармальным, што быўшыя супрацоўнікі МУС працаўладкоўваюцца ў прыватныя фірмы. А куды яшчэ ісці? Некаторыя з нас ідуць на пенсію, калі так можна сказаць, маладымі — у 40—45 гадоў. На канапе ж ляжаць не

Дэтэктыўнае агенцтва — не для быўшых службоўцаў з сілавых структур

будзеш, дый гроши трэба зарабляць. А пайсці насамрэч няма куды, апрача камерцыйных структур».

У ФРАНЦУЗСКАЙ ПАЛІЦІІ УСЁ ІНАКШ

Быўшыя кіраўнікі МУС таксама здзіўлена паставіліся да ініцыятывы Васілевіча. Так, **адзін з быўшых намеснікаў міністра ўнутраных спраў** сказаў «Тут і Цяпер», што дзяржава праста не клапоціцца пра будучыню сваіх афіцэрў, таму яны павінны думаць пра яе самастойна.

«Сёння толькі па Мінску некамплект супрацоўнікаў — каля 12 працэнтаў, — гаворыць наш суразмоўца ў генеральскіх пагонах. — Такога ніколі не было. Патрабаванні і попыт павышаюцца, а ўмовы нясення службы ўсё больш па-

гаршаюцца.

Дэкларацыі запаўняць, контакты з прадпрымальнікамі пазначаць — гэта нічога не дасць. А куды ісці, калі за плячыма толькі Акадэмія МУС? Калі б дзяржава вяла разумную палітыку, яна стварала б нейкія прыватныя структуры, якія маглі бы прымаць адпаведны удзел у забеспечэнні асабістай, маёмаснай бяспекі, вырашанні нейкія прававыя пытанні. І там маглі бы знайсці прытулак быўшыя супрацоўнікі сілавых структур. А так... Дзяржава сама штурхае многіх на тое, каб чалавек, яшчэ займаючы пэўную пасаду, думаў пра запасны аэрадром, аказваў нейкія паслугі тым жа прадпрымальнікам, ствараючы сабе ўмовы для будучай працы.

У свой час я вывучаў сістэму французскай паліцыі. Там многія афіцэры спачатку атрымліваюць службове жыллё, а за пяць гадоў да завяршэння службы ў іх пытаюцца, дзе б яны хацелі жыць і чым займацца. Калі патрабуеца, дзяржава забяспечвае ім і специяльную вучобу, і будаўніцтва жылля. І там няма такой карупцыі, як у нас. Бо афіцэры ведаюць: іх будучыня забяспечана. А калі дзяржава гэтым не займаецца, супрацоўнікі сілавых структур вымушаны самі клапаціцца пра сябе. І ўсе аблежаванні тут будуць толькі пагарашаць становішча».

АЛЕГ КАРОТКІ, спецыяльна для svabodaby.net.

ПОГЛЯД ЗБОКУ

АЛЕГ ВОЛЧАК, КІРАҮНІК ПРАВААБАРОНЧАГА ЦЭНТРА «ПРАВАВАЯ ДАПАМОГА НАСЕЛЬНІЦТВУ» (УКРАЇНА — БЕЛАРУСЬ):

— Кожны раз дзіўлюся, калі высокія службоўцы рапартуюць пра свае планы наконт таго, як перамагчы карупцыю. Выказванне Васілевіча пра тое, што трэба стварыць чарговую камісію па кантролі за супрацоўнікамі спецслужбай і праваахоўных органаў, якія пасля звольнення з органаў будуць падпадаць пад нагляд Адміністрацыі презідэнта, мяне проста шакіравала. Ну, дапусцім, пайшоў нейкі супрацоўнік МУС (ці нават некалькі) працаўцаў у камерцыйную структуру. У чым тут карупцыя?

Я ведаю, што сапраўды многія пенсіянеры КДБ займаюцца ахойнай дзеянасцю, працуяць у казіно, гасцініцах, хтосьці знайшоў сябе ў

турыстычнай галіне ці ў буйных нафтавых кампаніях. А, да прыкладу, пенсіянеры МУС галоўным чынам працаўцаў у службe бяспекi банкаў, рэстаранаў і іншых камерцыйных фірмах.

Ну, стане вядома пра гэта камісію, і што? Яна прыйдзе на фірму і скажа, што нельга гэтamu чалавеку тут працаўцаць? Тады гэта будзе дыскрымінацыя быўшых супрацоўнікаў праваахоўных органаў.

Не першы раз ужо гучаць ідэі пра стварэнне падобных камісій пры Адміністрацыі презідэнта, якія будуць кагосці кантроліраваць. Мне здаецца, гэта толькі спараджае карупцыю ў вышэйшых эшалонах улады. І самае галоўнае: дзяржава жадае трymаць пад наглядам нават сваіх быўшых сілавікоў, каб ведаць іх настроем, працоўнымі контактамі, а то раптам, крый Божа, у год прэзідэнцкіх выбараў гэтыя супрацоўнікі падтрымаюць альтэрнатыўнага кандыдата ў прэзідэнты Беларусі...

МІНСК – ТЭЛЬ-АВІЎ: ЗБЛІЖЭННЕ ПАСЛЯ СКАНДАЛУ

На мінулым тыдні ў Іерусаліме адбыліся беларускі бізнес-форум і перша пасяджэнне сумеснай беларуска-ізраільскай камісіі па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве.

Эксперты адзначаюць значны прагрэс у адносінах дзвюх краін сёлета. Адным з рухавікоў збліжэння выступае скандальны міністр замежных спраў Ізраіля Авігдор Ліберман, якога падазраюць у буйных фінансавых махінацыях.

МЭТА — МІЛЬЯРД

Падчас пасяджэння камісіі, якую ачолываюць міністр турызму Ізраіля Стас Місежнікаў і міністр сельскай гаспадаркі Беларусі Сямён Шапіра, былі абмеркаваны шляхі пашырэння супрацоўніцтва ў сферы гандлю, дыверсіфікацыі тавараў, заахвочвання інвестыций,

ЛІБЕРМАН — ЛУКАШЕНКА

Ёсць меркаванне, што адным з рухавікоў збліжэння Беларусі і Ізраіля виступае скандальны

міністр замежных спраў Авігдор Ліберман, супраць якога на радзіме першыядычна вылучаюцца абвінавачанні ў хабарніцтве і буйных фінансавых махінацыях.

Пачынаючы з 1995 года цяперашні віцэ-прем'ер быў у Беларусі, прынамсі, пяць разоў у розных якасцях (больш за ўсіх ізраільскіх палітыкаў). Палітолог Вольф Рубінчык лічыць, што паміж Лукашэнкам і Ліберманам ёсць нейкая "палітычная сімпатыя". Эксперт па Блізкім Усходзе распавёў "ТіЦ", што яшчэ падчас візіту ў Ізраіль у 2000 годзе ён размаўляў з тагачаснымі памочнікамі Лібермана, якія выказвалі захапленне презідэнтам Беларусі.

Выказываюцца здагадкі, што ў Лібермана ў Беларусі могуць быць свае фінансавыя інтарэсы.

сельскагаспадарчай вытворчасці, а таксама ўзаемадзеяння ў турызме, ахове здароўя, наўкува-тэхналагічных даследаваннях і экалогії.

Напрыканцы пасяджэння бакі падпісалі пратакол аб намеры, мэта якога — дасягнучь тавараабароту паміж краінамі, які ён вылічваецца не мільёнамі, а мільярдамі даляраў.

Пры цяперашнім тавараабароце ўсяго ў \$68,2 млн задача выглядае архіскладанай. Хаця ягоны рост за мінулы год амаль на 40% сведчыць аб tym, што зрух ёсць. Гэтаксама, як ёсць імклівае развіццё палітычных контактаў.

Падчас сёлетняга візіту ў Мінск віцэ-прем'ер, міністр замежных спраў Ізраіля Авігдор Ліберман падпісаў план працы ў рамках дамовы пра супрацоўніцтва ў галіне науки і культуры. Міністр жа турызму Ізраіля Стас Місежнікаў, які пабываў у Беларусі следам за ім, падпісаў дамову пра супрацоўніцтва між краінамі ў галіне турызму. У сваю чаргу Сямён Шапіра, першы міністр габрэйскага паходжання не-залежнай Беларусі, двойчы за гэты год пабываў у Ізраілі. Нядаўна краіны падпісалі дамову пра стандартызацыю прадукцыі. У бліжэйшыя тыдні Зямлю абяцаную наведае дэлегацыя прадстаўнікоў беларускай малочнай прамысловасці.

На пасяджэнні ў Іерусаліме Шапіра заявіў, што Беларусь развівае механізм страхавання замежных інвестыций, што дазволіць ізраільцям больш актыўна ўкладаць сродкі ў развіццё нашай эканомікі.

ПРАКОЛ ЛУКАШЕНКІ

Цікава, што актыўизация палітычных і эканамічных стаўсункаў паміж краінамі адбылася недзе праз год пасля ці не найбуйнейшага скандалу між нашымі краінамі.

Нагадаем: у кастрычніку 2007-га на прэс-канферэнцыі для расійскіх СМИ ў Мінску

На ізраільскі сцяг у нас апошнім часам сталі глядзець з большай павагай

Аляксандр Лукашэнка зрабіў заяву, якая ва ўсім свеце была расціненая, як антысеміцкая: "Калі вы былі ў Бабруйску, вы бачылі, у якім стане горад? Страшна было зайсці, свінушнік быў. Гэта ўасноўным яўрэйскі быў горад, вы ведаеце, як яўрэі ставяцца да таго месца, дзе яны жывуць. Паглядзіце ў Ізраілі, я вось быў...". Прэзідэнт тады мусіў апраўдвацца, а галоўны рэдактар "Советской Белоруссии" Павел Якубовіч быў накіраваны ў Зямлю абяцаную залагоджаць скандал. Вынік: летася упершыню за 14 гадоў прэзідэнтства Лукашэнкі ў Беларусі гэтак маштабна і на дзяржаўным узроўні адзначалася 65-я гадавіна вынішчэння Мінскага гета.

Падчас візіту Лібермана Лукашэнка быў больш абачлівы. "Ізраіль для нас краіна не чужая, бо там жыве не адзін дзясятак тысяч наших саўчыннікаў... Перасяленцы з Беларусі, насы габрэі — гэта людзі асаблівія. Гэта пяшчотная, маральна нотка наших адносінаў, якая накладае адбітак на ўсе нашы адносіны", — сказаў ён.

ТУРЫЗМ ЗАМІЖЛІТАРАТУРЫ

Ажыўленне ж эканамічнай супрацы супала са зменай ізраільскага амбасадара ў Мінску. З 2005 па 2008 год гэтую пасаду займаў ураджэнец Хар'кава Зееў Бен-Ар'е. Дыпламат прайвіў непадробную зацікаўленасць беларускай культурай

і гісторыяй; на імпрэзах, якія збралі ўесьць цвет беларускай творчай інтэлігенцыі, ён размаўляў па-беларуску. Больш за тое, Бен-Ар'е стаў першым перакладчыкам двух апавяданняў Васіля Быкава на іўрыт, а таксама спрыяў рэалізацыі шэрага знакавых літаратурных праектаў.

Яму на змену прыйшоў ураджэнец Кішынёва Эдуард Шапіра, які падчас дыпракадаў сябе спецам у эканоміцы. Як распавёў "ТіЦ" **прадстаўнік беларускага літаратурнага цэха**, які прасіў не называць сябе, Шапіра адразу адрынуў усе культурныя праекты з незалежнымі творцамі, сканцэнтраваўшыся выключна на эканамічных контактах з афіцыйнымі бокамі. Ягонай "фішкай" з'яўляецца турызм. Гэтак цягам цэлага года агучвалася жаданне ізраільскага боку ўвесці як мага хутчэй бязвізы ў рэжымі з Беларуссю.

Падставай для гэтага стаў паспяховы расійскі досвед, пасля чаго турыстычны рынак паміж краінамі павялічыўся ў разы. Турыстычны абмен паміж Беларуссю і Ізраілем пакуль нязначны. Паводле крыніц, блізкіх да дыпламатычных колаў, працэс па адмене візавага рэжыму тармоziцца беларускім бокам. Да ведама: віза ў Ізраіль каштует беларусам каля 20 даляраў, ізраільцям на Беларусь — амаль у пяць разоў болей.

ЮРЫ ВАЛОЖЫНСКИ

Адносіны паміж Беларуссю і Еўрасаюзам у розныя перыяды складваліся па-разнаму. Але пасля далучэння да аб'яднанай Еўропы ў 2004 годзе краін — непасрэдных суседзяў Беларусі яны сталі асаблівымі: суседскімі. А суседзі, як вядома, пры ўсіх складанасцях спрабуюць жыць дружна, развіваць узаемавыгадныя контакты і вучыцца разумець адно аднаго.

КРОПКА АДЛІКУ -- 1992

Дыпламатычныя адносіны Беларусь і ЕС усталявалі ў жніўні 1992 года. У сакавіку 1995-га прэзідэнт Аляксандар Лукашэнка падпісаў у БруSELі Пагадненне аб партнёрстве і супрацоўніцтве, у якім быў закладзены асновы для двухбаковага і шматбаковага ўзаемадзеяння. Аднак дакумент быў ратыфікованы толькі беларускім парламентам: яго прыняцце краінамі ЕС было заморожана пасля беларускага рэферэндуму 1996 года.

Еўрасаюз не прызнаў вынікаў гэтага рэферэндуму, і развіццё беларуска-еўрапейскіх адносін затармазілася. Пачалася больш чым дзесяцігадовая гісторыя аблежавальных мер.

У верасні 1997 года Брушель увёў першыя санкцыі ў дачыненні да Беларусі. Былі забаронены контакты на ўзроўні вышэй за намесніка міністра і любое супрацоўніцтва і тэхнічнае дапамога, за выключэннем праектаў ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Стаяны непасрэдным суседам ЕС, Беларусь толькі фармальна ўваходзіла ў Еўрапейскую палітыку добрачысленства.

У 2004 годзе Савет Еўропы апублікаваў даклад аб зікненніх у Беларусі ў 1999—2000 гадах палітыкаў і журналістаў. Пасля гэтага Брушель унёс у спіс неўязных у краіны Еўрасаюза беларускіх чыноўнікаў, якія падазраюцца ў дачыненні да зікненніяў. У яго ўвайшлі экс-міністр унутраных спраў Уладзімір Навумаў, былы дзяржсакратар Савета бяспекі Віктар Шэйман, былы кіраўнік МУС Юрый Сівакоў і экс-камандарэчы.

Эканамічнае ўзаемадзеянне паміж Беларуссю і ЕС з году ў год узмацняецца. З 2000 года беларускі экспарт у краіны ЕС вырас больш чым у 20 разоў, на долю ЕС прыпадае 44% беларускага экспарту (для Пасіі — 32%). Пакладзены пачатак дыялогу аб развіціі адносін і началіся экспернтыяльны дыялогі ў сферы энергетыкі, транспорту, навакольнага асяроддзя, мытні, сельскай гаспадаркі, эканамічных і фінансавых пытанняў, стандартызацыі і сертыфікацыі.

БЕЛАРУСЬ І ЕЎРАСАЮЗ: ГІСТОРЫЯ ДЫЯЛОГА

дзір брыгады спецназу ўнутраных войскаў МУС Дзмітрый Паўлічэнка.

Пасля парламенцкіх выбараў у снежні 2004 года гэты спіс быў дапоўнены кіраўніком Цэнтрвыбаркама Лідзіяй Ярмашынай і Юрыем Падабедам, які тады ўзначальваў полк міліцыі спецыяльнага прызначэння, што разганяў акцыі пратэсту ў перыяд выбарчай кампаніі.

37 НЕЎЯЗНЫХ

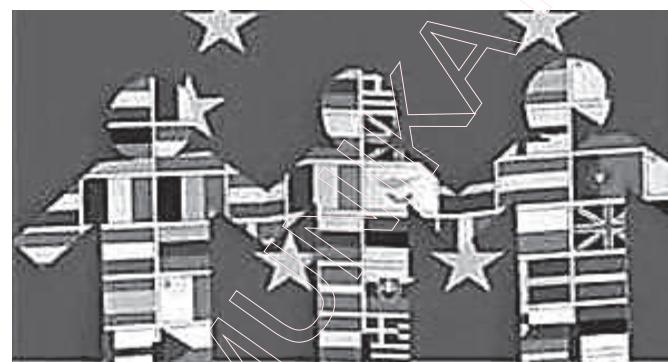
У красавіку 2006 года спіс быў пашыраны да 37 чалавек, якія адказныя, на думку ЕС, за парушэнне правоў чалавека ў ходзе чарговых выбараў прэзі-

тых, каго Захад лічыў палітычнымі зняволенымі.

Амаль два гады Мінск і Брушель абменьваліся заявамі і рэзалюцыямі, якія асуджали нежаданне іншага боку ісці настура.

У сакавіку 2008 года было падпісаны пагадненне аб адкрыцці ў Беларусі прадстаўніцтва Еўракамісіі.

Пасля таго, як у жніўні 2008 года на волю выйшлі апошнія з прызнаных краінамі Захаду беларускіх палітзняволеных, ЕС накіраваў свайго прадстаўніка для сустэрэчы з беларускімі ўладамі. Нягледзячы на тое, што вераснёўская парламен-

Статы членам ЕС Беларусь пакуль не выпадае, але ад супрацоўніцтва з ім можна атрымаць немалыя выгоды

дэнта.

У лістападзе 2006 года Еўракамісія апублікавала неафіцыйную стратэгію (non-paper) развіцця адносін з Беларуссю і пералічыла, што можа даць краіне ў амбен на выкананне 12 рэкамендацый. Умовы ЕС уключалі павагу права беларусаў на дэмакратычныя выбары, правоў на незалежную інфармацыю і свободу слова, захаванне правоў грамадскіх арганізацый і прадпрымальніцтва, а таксама вызваленне ўсіх

кія выбары не былі прызнаны дэмакратычнымі, місія АБСЕ адзначыла асобныя паліяпшэнні, і міністры замежных спраў краін Еўрасаюза часткова прыпынілі на паўгода дзеянне візвавых санкцый у адносінах да беларускіх чыноўнікаў.

Тады ж была адменена забарона на контакты на ўзроўні вышэй за намесніка міністра, якая дзеянічала з 1997 года. У каstryчніку 2008 года, студзені і ліпені 2009 года прышлі сустэрэчы кіраўніка МЗС Беларусі Сяргея Мартынаў з кіручай "тройкай" ЕС. Сёлета ў красавіку пачаўся дыялог аб сітуацыі ў сферы правоў чалавека.

ПРАРЫЎ У АДНОСІНАХ

У лютым 2009 года ўпершыню ў гісторыі беларуска-еўрапейскіх адносін Мінск наведаў вярхоўны прадстаўнік ЕС па зневажнай палітыцы і паліты-

цы бяспекі, генсек Савета ЕС Хайдэр Салана. Высокопастаўлены еўрачыноўнік сустрэўся з Аляксандрам Лукашэнкам.

Пасля таго, як візіт некалькі разоў адкладваўся, у чэрвені 2009 года з беларускім прэзідэнтам у Мінску сустрэлася і еўракамісар па зневажных сувязях Беніта Ферэра-Вальднэр.

У сакавіку 2009 года кіраўнікі МЗС краін ЕС прадаўжылі на 9 месяцаў часткове прыпыненне санкцый. Яны выказалі спадзяванне, што беларускія ўлады выканаюць пяць асноўных рэкамендацый, якія былі вылучаны з 12. Так, калі Беларусь да канца года рэфармуе выбарчае заканадаўства, забяспечыць свободу аб'яднанняў і прэсы, створыць умовы для дзеянасці няўрадавых арганізацый і здыме аблежаванні для свободы асобы, усе санкцыі будуть цалкам знятые.

Беларусь ужо зрабіла некалькі станоўчых крокau: дзве незалежныя газеты вярнуліся ў дзяржаўную сістэму падпіскі і распаўсюд, прайшоў шраг семінараў на тэму свободы прэсы і інтэрнэт-СМІ, пры адміністрацыі прэзідэнта і пры ўрадзе былі створаны кансультатывныя саветы, куды запрошаны асобны прадстаўнік апазіцый і апазіцыйных колаў.

У адказ на рух Мінска насустрач у маі Беларусь афіцыйна ўключана ў новую палітыку ЕС "Усходнія партнёрства", якая мяркую эканамічную інтэграцыю і палітычную асацыяцыю з краінамі аб'яднанай Еўропы. Для Беларусі, дзе адсутнічае юрыдычная база для развіцця двухбаковых зносін, гэтая палітыка — рэальная магчымасць умацоўваць сувязі з 27 краінамі Еўропы і пяццю краінамі-партнёрамі праз шматбаковыя праекты.

МАРЫНА РАХЛЕЙ

НА ПАГОРКАХ ДЖОРДЖЫІ, АЛЬБО ПРАЦА НАД ПАМЫЛКАМІ

Апошнім часам у мяне ўсё часцей узнікае адчуванне дэжавю (ад франц. — “ужо бачанае”). Мытны саюз Беларусі, Казахстана і Расіі яшчэ толькі будзе ці дамова аб ім ужо была падпісана гадоў дзесяць таму? Саюз пісьменнікаў “саюза Беларусі і Расіі”, пра які дбае пісьменнік Чаргінец, будзе толькі створаны ці ён існаваў раней у выглядзе СП СССР?

Прыкладна дваццаць гадоў назад, калі была абвешчана Рэспубліка Беларусь, успыхнулі спрэчкі паміж тымі, хто лічыў, што нашу краіну трэба называць толькі Беларусь, у тым ліку і ў Расіі, і тымі, хто працягваў казаць Белоруссия, у тым ліку ў РБ.

(Дарэчы, што да мяне, дык назва Рэспубліка Беларусь гучыць зусім ніяк. Лепш было бы называцца праста Беларусь, як, скажам, Румынія ці Украіна. Слова рэспубліка не адпавядае ні гістарычным традыцыям ВКЛ, ні тым больш сённяшнім рэчаіснасці.)

Публічныя спрэчкі скончыліся пасля прыходу да ўлады Лукашэнкі і правядзення рэфэрэндуму, які ўзаконіў беларускую і рускую мовы ў якасці дзяржаўных. Гэта адпавядала тады палітыцы інтэграцыі з “братнай Расіяй”.

Сёння журналіст Першага канала БТ тлумачыць презідэнту Расіі Мядзведзеву падчас яго сустрэчы з беларускімі журнالістамі, што правільна казаць Рэспубліка Беларусь, а не Белоруссия. Потым афіцыйны Мінск тлумачыць тое ж самае міністру юстыцыі РФ Канавалаву. Міністр абідае, што ў афіцыйных дакументах расійскі бок цяпер так і будзе пазначаць. Аднак міністэрства замежных спраў Расіі гэтае пажаданне праігнаравала: на яго сایце Беларусь па-ранейшаму называецца Белоруссіей. Перад тым украінцы спрабавалі пераканаць расійскіх дыпломатаў гаварыць не посол на Украіне, а посол в Украіне. І таксама не мелі поспеху.

З'явілася паведамленне, што міністру РБ зварнуўся і ў Літву з просьбай замест лі-

Называй Беларусь як хочаш, але пры гэтым стаўся з павагай

тоўскіх называў *Baltarusija* і *Gudija* афіцыйна ўжываць Беларусь. (Дарэчы, “Балтарусія” ёсць дакладней калькай слова Беларусь.) Адказу пакуль няма.

Да Літвы тым часам звярнулася Грузія з просьбай называць яе *Georgia*. Справа не ў тым, што пасля гэтага Грузію, магчыма, пачнуне часцей, чым раней, блытаць з амерыканскім штатам Джорджыя. Справа ў тым, што сама назва гэтай каяказскай краіны гучыць як *Сакартвэла*. Назва Грузія паходзіць з грэчаскай мовы.

Тое, што дзяржаўны суверэнітэт краіны і яе сімвалы трэба паважаць, з'яўляецца аксіёмай. Дрэнна толькі, што дзяржаўныя дзеячы РБ успомнілі пра гэта толькі цяпер і спрабуюць паўтараць тое, пра што некалі казала апазіцыя. Але важна іншае — не даводзіць справу да абсурду. Пасля вяртання незалежнасці Эстоніі эстонцы патрабавалі пісаць назуву сваёй сталіцы на расійскай мове як *Таллінн*. Іх падтрымалі ў гэтым беларускія прыхільнікі незалежнасці. Але ж слова *Талін* як пісалася, так і пішацца па-беларуску з адным л і адным н.

Ведаеце, што такое *Бэйцзін*? Гэта сталіца Кітая Пекін у англійскай

транскрыпцыі і вымаўленні. А хто такія Ни Jintao і Wen Jiabao? Гэта кітайскія кіраўнікі Ху Цзінъяна і Вэнь Цзябаа, толькі ў англійскай транскрыпцыі. Чытаць імёны карэйцаў па-англійску не рэкамендую нават і спрабаваць. Таксама не варта называць Кітай на англійскі лад — Чайна, альбо па-кітайску — Джунгю. Назва краіны Кітай прыйшла да нас з расійскай мовы — ну і Бог з ім, хай так і называецца. Хай у Расіі называюць Беларусь *Белоруссіей*. Але таксама і рускіх не трэба абыходзіць, калі мы завём іх *расейцамі*, а Расію — *Расеяй*. Ім бы са сваёй мовай разабраца (Ёгурт ці ёгурт?), а нам бы — з роднай беларускай. А таксама трэба разабраца з тым, хто мы ёсць і куды ідзе Беларусь. Калі самі будзем паважаць сябе і сваю гісторыю, то будуць паважаць нас і іншыя. І не толькі ў Расіі.

Нядына ў Брэсце на помніку, усталяваным у гонар тысячагоддзя горада, давялося мяніць надпісы, адлітыя з бронзы: там было зроблена звыш ста памылак. Прышлося выпраўляць.

Як кажуць: лепш позна, чым ніколі. Галоўнае — пачаць працу над памылкамі.

МАКСІМ ПЕШКА

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЕРНЕЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET.**

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСIU ГАЗETY,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.**